

A politizálás fogalmáról

A Budaörsi Városi Ügyészség vezető ügyésze, Hegedűs Andrásnak távoznia kell posztjáról, mert egy másik minőségében, az Ügyészek Országos Egyesülete vezetőjeként a Magyar Ügyvédi Kamara és a Budapesti Ügyvédi Kamara vezetőjével együtt annak a nézetének adott hangot, hogy veszély fenyegeti az igazságszolgáltatás függetlenségét. A felmentéséről szóló okmányt a legfőbb ügyész, Polt Péter írta alá, hírek szerint Solt Pálnak, a Legfelsőbb Bíróság és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnökének kezdeményezésére. A tény maga csak szem a láncon. A legfőbb ügyész mint hűséges pártkatoná, és a legfőbb bír., aki már 1966-ban a Legfelsőbb Bíróság titkár-

indokolása azonban érdemel néhány szót.

Hegedűs András azért menesztették, mert ügyésznek politizálnia nem szabad. A felmentő határozat tehát nem foglal állást a dolog érdemi részében: abban, hogy – mulatságosan eufemisztikus kifejezéssel élve – valóban fenyegeti-e veszély az igazságszolgáltatás függetlenségét. Ha összehasonlítjuk a Simicska – Schlecht-ügyek, vagy a Várhegyi-ügy lefolyásának teljes történetét a kiscgazda ügyek bonnyolításának történetével, akkor nem

kell több szót vesztegetni az említett állítás bizonyítására. Ez nyílt titok, és nincs társadalmunkban egyetlen épeszű ember sem, aki – pártállásától és hangoztatott véleményétől függetlenül – ne lenne ennek tudatában.

A felmentés indokolása azt az álláspontot önti nyelvi formába, hogy ha valaki egy visszásságát szóba hoz, akkor politizál, ha pedig nem hozza szóba, akkor nem politizál. Ez téves felfogás. Az ember akkor is politizál, ha nem szól bele egy politikai folyamat menetébe. És ha ez a folyamat törvényellenes, akkor politizálásával törvényellenességet támogat.

Pártállami tradíció, a Kádár-féle „Aki nincs ellenünk, az velünk van” tétel szerves folytatása, hogy a rossz fejlemények passzív tudomásul vétele nem politizálás, ellentétben a rossz fejlemények bírálatával, ami politizálásnak minősült. Amikor az 1963-as amnesztia után számos fegyveres felkelőt a gyilkossági kísérlet közbüntényes vádjával törvényellenesen visszacipeltek a börtönbe, hogy leülezzék velük sokéves büntetésüket, csak Bibó István tiltakozott Kádárnak frott két levelében, 1969-ben és 1970-ben e

gyalázat ellen. Ezt Kádárék jogal politikai állásfoglalásnak tekintették. De politikai mérlegelés eredménye volt a társadalom hallgatása is, valamennyiünké, akik bármilyen indokkal szó nélkül túrtuk el ezt a gyalázatot. Később, amikor már beindultak a különböző aláírási akciók, a rendszer úgy tett, mintha csak az aláírók politizáltak volna. Holott azok is politikai álláspontot fejeztek ki, akik – akármilyen okból – nemet mondtak az aláírásgyűjtőknek.

.....
...ha valaki egy visszásságát szóba hoz, akkor politizál, ha pedig nem hozza szóba, akkor nem politizál.
 .....

Ha ezt a problémát tágabb körben vizsgáljuk, még nyilvánvalóbb, hogy valamely tett elmulasztása szintén aktív beavatkozás egy adott folyamatba, és csak a tényállás kifejezésének nyelvi formája kelthet ezzel ellentétes látszat. Tegyük fel, hogy valaki egy gyilkosság véletlen tanúja. A gyilkosság perben ártatlan embert vádolnak a tettel. Az akaratlan tanú nemcsak akkor avatkozik be a per menetébe, ha jelentkezik, és elmondja, amit látott, hanem akkor is ha nem jelentkezik, és nem mondja el. Formailag nem avatkozott be (nem politizált), gyakorlatilag beavatkozott, amennyiben segédkezet nyújtott passzivitásával egy hamis ítélet létrejöttéhez.

Az Orbán-kormány, mely már eddig is szorgosan kutatta, hogy miként alkalmazható többpártrendszeri viszonyok között az egypártrendszer hatalomgyakorlási technikája, most új területen mutatta be ilyen irányú találmányát. Kimondta magas beosztású kiszolgálóját, hogy hivatalos személy nem védheti alkotmányunkat, ha ennek érdekében a fennálló állapotokat kell bíráltnia.

Eörsi István

író

MARABU RAJZA

ságának vezetője volt, és akire 1990 óta egyetlen kormány sem lehetett tartósan panaszra, ezzel az intézkedésével folytatta az Orbán-kormány hatalomra lépése óta folyamatosan izmosodó tradíciót: az értelmiség továbbá a közszoalati és hivatalnoki kar megfélemlítését. Az intézkedés